

Hírek a börtönvilágból

Skócia új börtöne

A HMP Low Moss Skócia új büntetés-végrehajtási intézete a tervezett időn és költségvetési kereten belül készült el. A modern épület külső megjelenése nem sokban különbözik egy kórházétól vagy kollégiumétól. A belső terek és folyosók tágasak. A biztonságról monitorok és elektromos berendezések gondoskodnak.

Az új, háromszintes börtön feladata a Glasgowból és Lanarkshire-ből érkező 700 fogvatartott elszállásolása lesz. Az első 100 elítélt a HMP Barlinnie-ből érkezett a Kelet-Dunbartonshire-ben található intézetbe. Az új komplexumban hat műhely, tankonyha és tanulószobák várják a fogvatartottakat, akik reggel 9 és délután 5 óra között dolgoznak a műhelyekben vagy tanulnak az osztályokban.

A Skót Börtönszolgálat elégedett a Bishopbriggs közelében emelt komplexummal, mivel a fegyőrök és az elítéltek számára is könnyebbé vált az épületen belüli közlekedés, és sokféle rehabilitációs projektet sikerült útjára indítani.

Forrás: Reevel Alderson: Low Moss, Scotland's newest prison, gets first prisoners. BBCNews, 2012. 03. 12.

Börtönbezárás – érvek és ellenérvek

A Prison Reform Trust szervezet úgy látja, hogy helyesebb lenne az elavult börtönök modernizálása, mint a magánszektor térnyerésének biztosítása. Ezt a véleményét kifejezésre is juttatta a szervezet a Wellingborough börtön tervezett bezárása kapcsán.

Az igazságügyi minisztérium titkárságát képviselő Kenneth Clarke bejelentette, hogy 2012 végéig szeretnék bezárni a 600 főnek helyet adó Wellingborough büntetés-végrehajtási intézetet, amennyiben a hátralevő pár hónap alatt találnak szabad kapacitással rendelkező börtönöket. A börtönszemélyzet tagjait szintén áthelyeznék más komplexumokba. A korszerűtlen northamptonshire-i intézet bezárásával – számítások szerint – 10 millió angol fontot (kb. 3 milliárd forintot) spórolnak meg évente.

A Prison Reform Trust szervezet vezetője, Juliet Lyon valószínűnek tartja, hogy idővel a régi intézet helyén magánbörtön épül. Ezzel a kijelentésével a 2011-ben megnyitott G4S vezetésű, Wolverhampton közelében álló Oakwood és a délkelet-londoni, Serco irányította Thameside intézetekre célzott, amelyek összesen 2 500 fő befogadására alkalmasak.

Forrás: Cutting prison numbers. BBCNews, 2012. 07. 17.

Létszámcsökkentés a személyzet körében egy spanyol bv. intézetben

A spanyolországi Huelva büntetőközpont oktatói kifogásolják, hogy a létszámukat csökkentették. Úgy vélik, hogy ez az intézkedés hátrányosan hat majd a fogvatartottak képzésére. Alejandro Zulueta igazgató úgy látja, hogy az eddigi oktatási koncepció mindenképpen megkövetelné a korábbi vagy még nagyobb létszámú oktatói csoport

alkalmazását. A létszámhiány a jövőben szervezetlenséget hozhat és a hatékonyság csökkenését okozhatja. Az intézet 1 450 fős elítéltpopulációjának mintegy a fele vesz részt az oktatási és terápiás egység által szervezett képzésben. A létszámcsökkenésen kívül átmeneti nehézséget okoz az is, hogy a sportért és a kultúráért felelős két alkalmazott is nyugdíjazás előtt áll, a szakértelmük pótlása pedig időbe telik.

Forrás: Los educadores de la prisión de Huelva creen que la reducción de su área traerá más conflictos. Huelva Información, 2012. 07. 18.

Munkaerőhiány egy romániai büntetőintézetben

A Bukarest közelében található jilavai börtönben jelenleg 1 300 fő helyett 1 800 elítéltet helyeznek el, viszont az intézet a finanszírozási nehézségek miatt csak 500 alkalmazottal rendelkezik.

Megoldatlan probléma, hogy a büntetés-végrehajtási intézetnek tíz éve nincs saját fogorvosa, és az 1 800 fogvatartott gyógykezeléséről csupán három orvos gondoskodik. A 40 fegyőr négy váltásban dolgozik, havonta 60-70 túlorát kénytelenek teljesíteni. Marian Diga a börtön igazgatója kiemelte, hogy a közalkalmazotti létszámstop miatt csaknem két éve nem tudják bővíteni a börtönszemélyzetet.

A jelentések szerint 2011-ben 100 ezer eurónyi (kb. 26 millió forintnyi) befektetéssel próbáltak javítani a fogvatartottak életkörülményein. Románia börtöneinek túlszűfolttsága és az elítéltek rossz életkörülményei miatt gyakoriak a panaszok.

Forrás: Labor shortage in Jilava prison. Daily Star, 2012. 04. 23.

A norvégiai Bastoy-sziget börtönfilozófiája

A „rabbarátként” ismert Bastoy intézetet csak komppal lehet megközelíteni. A szigeten 115 főt szállásolnak el, akik olyan faházakban élnek, amihez saját kulcsuk is van. A börtön fegyveres őrköt nem alkalmaz, és kerítés sem épült. Az elítéltek a szabadidejükben élnek a természet adta lehetőségekkel: gyakran horgásznak, napoznak a parton vagy teniszeznek.

A Bastoy börtön ideológiája szerint a bűncselekmények elkövetőinek gondolkodásmódját át kell alakítani. Arne Kvernvik Nilsen börtönigazgató úgy látja, hogy az intézet 10%-os visszaesési rátája is azt bizonyítja, hogy a rendszerük működőképes. Országos viszonylatban a progresszív börtönökből kikerülők 20%-a követ el a szabadulást követő 2 éven belül újabb bűncselekményt. Nilsen igazgató kiemelte, hogy a progresszív intézetek ösztönzően hatnak az elítéltekre, csökkentik az elszigeteltség káros hatásait, biztosítják a szabad élet viszonyaihoz való fokozatos adaptálódást.

Természetesen a Bastoy börtön sem működhet belső szabályok és fegyelem nélkül. A fogvatartottnak naponta többször is be kell jelentkezniük az őrknel. Mindenkinek 8.30 és 15.30 között részt kell vennie valamiféle munkavégzésben. Szabadon lehet választani a kertészkedés, egyéb mezőgazdasági tevékenységek, továbbá a loápolás és számos hasonló tevékenység között. Az elítéltek a munkájukért kb. 10 dollárt (kb. 2 200 forintot) kapnak naponta, amit a helyi üzletekben tudnak elkölteni. A fogvatartottak maguk készítik a reggelit és az ebédet, de a vacsorát az intézet szakácsától is kérhetik.

A szárazföld nagyon közel van, csónakkal vagy akár úszva is el lehetne szökni a szigetről. Ennek ellenére ritkán fordul elő engedély nélküli távozás. A szökési kísérlet ugyanis a maximális biztonsági fokozatú intézetbe történő azonnali átszállítást vonja maga után, amit a legtöbb elítélt nem kockáztat meg.

Forrás: Bastoy Prison Island – A relaxing getaway for hardened criminals. IceNews, 2012. 05. 28.

A női és férfi fogvatartottak átfogó egészségvizsgálata

A brit Lancet című szaklapban a fogvatartottak étrendjével, fizikai aktivitásával és az elhízással kapcsolatban végzett kutatás eredményeit tették közzé. A kutatás alapjául szolgáló szakirodalom szerint a szakemberek világszerte 884 intézet több mint 60 ezer elítéltjét vizsgálták meg.

Az Oxfordi Egyetem szakértői kimutatták például, hogy az Egyesült Államokban és Ausztráliában a női elítéltek nagyobb eséllyel híznak el, mint a rácsokon kívül élő nők. A megjelent tanulmány rámutat arra is, hogy a férfi elítéltek az esetek többségében kisebb valószínűséggel válnak elhízottá, mint az általános népesség férfitagjai. Ez alól csak az USA jelent kivételt. Ausztrália női és férfi elítéltei hetente 150 percet töltenek testedzéssel, ami jobb eredmény, mint amit a szabad lakosság körében találunk.

2008-ban a világszerte bekövetkezett 57 millió elhalálozás hátterében 26 millió esetben olyan nem fertőző betegségek álltak, mint például a cukorbetegség, stroke, szívbetegség és légzőszervi megbetegedések. Ezek a betegségek nagyon gyakran olyan sérülékeny populációt sújtanak, mint a fogvatartottaké.

A világ 9,8 millió fős börtönnépessége gyakran a legszegényebb, perifériára szorult társadalmi rétegekből tevődik össze. Az ő esetükben nagyobb az esélye annak, hogy nem fertőzés útján terjedő betegségek következtében halnak meg. Az egyetem kutatói 31 tanulmányt elemeztek, amelyek összesen több mint 60 ezer elítéltet vizsgáltak Ausztráliában, Bangladesben, Kamerunban, Németországban, Romániában, Oroszországban, Tajvanon, az Egyesült Királyságban, az Egyesült Államokban, Japánban, Nigériában, Pakisztánban és néhány afrikai országban. Ezek alapján bizonyos irányvonalakat fogalmaztak meg.

A tudósok rámutattak arra, hogy a női elítéltek azért válnak nagyobb valószínűséggel elhízottá, mint az általános népesség női tagjai, mert étrendjük túl sok kalóriát tartalmaz. Valószínűleg a női fogvatartottaknak is olyan étrendet biztosítanak, amelyet elsősorban férfiaknak terveztek. Szakértők gyakran hangoztatják, hogy a büntetés-végrehajtási intézetekben ritkán veszik tekintetbe a nők érdekeit, igényeit, hiszen a világ börtöneiben a női fogvatartottak elenyésző kisebbségét alkotnak.

A tanulmány szerzői beavatkozásra szólítják fel a közegészségügyi hatóságokat, mert úgy vélik, hogy minden büntetés-végrehajtási intézet felelősége az egészséges, megfelelő energiatartalmú és alacsony nátriumszintet tartalmazó étrend megtervezése, valamint az elegendő testmozgás biztosítása.

Forrás: Michelle Henderson: Women prisoners more likely overweight. Australian News, 2012. 04. 20.

Nőtt a drogok jelenléte egy angliai bv. intézetben

Az utóbbi négy évben a kannabiszhasználat megháromszorozódott a suffolki Highpoint börtönben. Ez az IMB (Független Ellenőrző Testület) által végzett összehasonlító vizsgálat során derült ki. A belső ellenőrzés rámutatott arra, hogy 2010-ben 197,1 gramm, 2011-ben pedig már 627,2 gramm kannabiszt foglaltak le.

A szakemberek szerint a külföldi elítéltek növekvő jelenléte okozza a kannabisz-használat térnyerését.

A saját főzésű – előtalált – alkohol mennyisége is megnövekedett 90-ről 211,5 literre. A lefoglalt heroin mennyisége 7,3 grammról 19,4 grammra nőtt. A börtön vezetői szerint az ellenőrzést fokozni kellene, csak így lehet visszaszorítani a tiltott anyagok kínálatát.

Forrás: Cannabis levels at Highpoint Prison treble in a year. BBCNews, 2012. 07. 27.

Teljes dohányzási tilalom egy brit börtönben

2013. január 1-jétől a Chanel-szigeteken található guernsey-i Les Nicolles büntetés-végrehajtási intézetben bevezetik a teljes dohányzási tilalmat. Nemcsak a cellákban, de a börtön egész területén tilos lesz a cigarettázás.

David Matthews börtönigazgató tarthatatlannak tartja azt az állapotot, hogy a passzív dohányosok egészsége is veszélynek van kitéve. Mindazonáltal kiemelte, hogy a fogvatartottak 88%-a dohányzik.

A dohányzó elítéltek úgy vélik, hogy a tilalom bevezetése után rossz lesz a hangulat, és előbb vagy utóbb külön szárnyat kell nyitni a cigarettázó fogvatartottak számára. A börtönigazgatóság a dohányzásról való teljes leszokáshoz biztosítja a nikotintapaszkodókat és a terápiás kezelést.

Forrás: Guernsey prisoners to be barred from smoking in cells. BBCNews, 2012. 03. 04.

Program a szexuális bűnelkövetők kezelésére

2009 januárjában indították be az írországi Arbour Hill büntetés-végrehajtási intézetben a „Jobb élet építése” projektet, amelyen akkor 105 elítélt vett részt. Az említett fogvatartottak valamennyien nemi erkölcs ellen elkövetett bűncselekmény miatt töltötték szabadságvesztés-büntetésüket. A fogvatartottak közül 71-en be is fejezték a programot, amelynek jelenleg is még 24 aktív résztvevője van.

Forrás: „Building Better Lives” programme for sex offenders. IPRT News, 2012. 04. 05.

Egy amerikai börtönfarm

Az észak-karolinai Dan River börtönfarm 187,5 hektáros (1,87 km²) területen fekszik Yanceyville város közelében. Már 1996-ban kijelölték a területet a büntetés-végrehajtás számára, de a farm csak 1998-tól kezdhetette meg a működését. A börtönfarm évente 11,4 millió dollárt (kb. 2,5 milliárd forintot) kap a gazdálkodáshoz, 187 alkalmazott látja el az elítéltek őrzését, ellátását, és gondoskodik a különféle reszocializációs programokról.

A fogvatartottak elhelyezésére, foglalkoztatására szolgáló épületek külső megjelenése jelentősen különbözik a korábban megszokott tervezéstől, a komplexum a költséghatékonyság jegyében készült. Az éjszakai szálláshely 5 574 m² területen fekszik. Ez 10 kisebb egységre osztható, ahol a cellák találhatóak, illetve 10 nappali szoba, 2 étkező, 10 zuhanyozó és 1 mosókonyha. Az orvosi szobák, a könyvtár és a lelkész szobája külön épületben kerültek elhelyezésre.

A Dan River börtönfarm 570, alacsony biztonsági fokozatú börtönbüntetését töltő fogvatartott számára épült. Az elítéltek közül 194 fő növénytermesztéssel, illetve karbantartással foglalkozik. A továbbképzésekben részt vevő 130 fő az ács, virágtermesztő, villanyszerelő és egyéb szakmák között választhatott. Az intézetben 12 csoport vesz részt közösségi munkaprogramban, és 2 hulladékgyűjtő csapatot alakítottak ki. Ez utóbbi csoportok Alamance, Caswell, Durham, Granville, Guilford, Person, Stokes és Rockingham megyékben is kapnak feladatokat. Gyakran hívják őket például Rockingham megyébe a hurrikánok és tornádók után, a törmelékeltakarítási és az újjáépítési munkálatokhoz.

Forrás: Dan River Prison Work Farm – Farming operations. All Voices, 2012. 04. 12.

Börtönben készült termékek

Brindisi és Bari repülőterein „Börtönben készült” felirattal ellátott táskákat, karkötőket, pólókat, gyűrűket és nyakkendőket lehet vásárolni. E termékek forgalmazásában a kereskedők jó lehetőséget látnak.

Lecce és Trani női elítélteji olyan anyagok felhasználásával készítették el termékeiket, amelyek már a szeméthyűjtőbe kerültek volna. Ötletességük rámutat arra, hogyan lehet környezetbarát módon használni, átalakítani az egyes anyagokat és termékeket. A szemétképzés szánt alapanyagok nagyobb textilipari vállalatok révén kerültek a börtönök falai közé. A női fogvatartottak kizárólag kézzel készült termékeket adtak át értékesítésre.

A program által összefonódik a környezetbarát újrahasznosítás és a szolidaritás eszméje. A repülőtéren megforduló turisták vásárlása révén a világ bármely országába eljuthatnak a termékek.

Forrás: Manufatti di „Made in carcere” in vendita negli aeroporti pugliesi. Corriere del Mezzogiorno, 2012. 07. 27.

Konyhaművészet két olasz börtönben

A ragusai és modicai büntetés-végrehajtási intézetekben új kezdeményezés keretében négy fogvatartott az intézet konyhájában készít speciális alapanyagok felhasználásával különféle egyedinek mondható ételeket. A „Rompete le righe” programban felhasznált növények különleges körülmények között nevelkednek, csak fényt és tápoldatot kapnak, nem kerülnek földbe. Az Egyesült Államokban számos étterem használ ún. hidrokulturás növényeket egyes fogások elkészítéséhez, mivel a tápoldatban nevelés költséghatékonyabb, mint bizonyos alapanyagok nagykereskedőktől való megvásárlása. A kezdeményezés vezetői szeretnék elérni a külső piacokat is, és a végső cél a vendéglátóipari egységekkel

való szerződés lenne. A jelenlegi első szakaszban megalakult a „Szabadítsuk ki az ízeket” Társaság, amely az ingyenc gasztronómiának szenteli a tevékenységét, és munkát biztosít néhány elítélt számára.

Forrás: Luisa Corso: Sprigioniamo i sapori: così il carcere diventa impresa. Corriere del Mezzogiorno, 2012. 07. 18.

Call center munka – fogvatartottaknak

Egy zöldenergiát értékesítő cég a wales-i Monmouthshire-ben, az Usk város közelében épült Prescoed büntetés-végrehajtási intézetből 23 elítéltet alkalmaz különféle telefonos munkák elvégzésére. A fogvatartottak egy nap alatt 15 angol fontot (kb. 5 ezer forintot) keresnek.

A Becoming Green nevű cég minden nap busszal szállítja az elítélteket a call centerébe, ami 21 mérföldes (kb. 33 km-es) út megtételét jelenti. A fogvatartottak zöme csak fogadja a telefonhívásokat, a cég reklámszövegének beolvasására néhány elítéltet alkalmaznak. A potenciális ügyfelek nem tudnak arról, hogy fogvatartottak bonyolítják a telefonhívásokat.

Forrás: James Slack: Prisoners are working for a solar panel call centre. Dailymail, 2012. 08. 08.

Képzés egy olasz börtönben

Az avellinói Bellizzi Irpino intézetben 160 fogvatartott számára nyitottak új épületet, ahol egy kísérleti program keretében különféle továbbképzésekben vesznek részt. A programba csak olyan elítéltek kerülhetnek be, akik korábban megfeleltek bizonyos magaviseleti követelményeknek. A szabadulásukat követően is nyomon követik a boldogulásukat.

A Börtönmunka Olaszországi Szakszervezetének általános titkára, Eugenio Sarno úgy látja, hogy szükség van további tanfolyamok indítására, hogy a korábbi elítéltek megállják a helyüket a munkaerőpiacon.

Forrás: Opportunità all'interno della carcere. Corriere Irpina, 2012. 04. 12.

Egy megszüntetett rehabilitációs program

A kanadai börtönökben jól ismert Lifeline rehabilitációs program befejezése mellett döntöttek az illetékesek. A kezdeményezést 20 éve felügyelő és irányító Szt. Leonard Társaság értetlenül áll a döntés előtt, mivel szerintük sok elítélt köszönheti a Lifeline-nak a sikeres újrakezdést.

A hivatalos álláspont szerint nem elég költséghatékony a projekt működtetése. Julie Carmichael, közbiztonságért felelős miniszter a jelentések alapján úgy véli, hogy nincs kézzelfogható eredménye annak, hogy a program hatására a társadalom biztonságosabbá vált volna. Úgy gondolja, hogy az éves szinten elköltött 2 millió dollárt (kb. 448 millió forintot) új program beindítására kellene átcsoportosítani.

Megjegyzésre érdemes, hogy néhány évvel ezelőtt a Lifeline program átkerült az Egyesült Államokba is, Colorado államban az illetékesek elégedettek az eddigi eredményekkel.

Forrás: Maureen Brosnahan: Prison rehab program axed due to budget cuts. CBC News, 2012. 04. 16.

Eredményes a németországi Seehaus Leonberg program

A fiatalkorúak számára fenntartott Seehaus Leonberg reszocializációs program tavaly ünnepelte a fennállásának 8. évfordulóját. A program működtetője Prison Fellowship nemzetközi szervezet németországi részlege, a részt vevő fiatalkorúak rendszeres oktatásban és szakmai képzésben részesülnek. Ezek mellett jelentős szerepet játszik a vallási nevelés is.

Forrás: Seehaus Leonberg Programme, 2011.

Vallásgyakorlás a szlovákiai börtönökben

A szlovákiai zselízi büntetés-végrehajtási intézet kápolnájában a fogvatartottak és a lelki gondozóik rendszeresen együtt imádkoznak a keresztények egységéért. Az elítéltek igénylik a kétnyelvű – szlovák és magyar – ökumenikus istentiszteletek megtartását is. A szlovákiai elítéltekre jellemző, hogy kevés közöttük a hívő, a legtöbben csak a büntetés-végrehajtási intézetben kezdenek el érdeklődni a vallás iránt.

Szlovákiában a rendszerváltás után szinte mindegyik egyház elkezdte a börtönmissziós tevékenységet. A lelkészek munkáját a Szlovák Testvéri Börtöntársaság koordinálja, amelynek vezetőségében az összes hivatalosan regisztrált egyház képviselője jelen van. A Szlovákiai Református Egyház 1999-től vállal börtönmissziós tevékenységet, jelenleg a zselízi börtönben és a pozsonyi rendőrfőkapitányság fogdájában három lelkész és három önkéntes dolgozik.

Forrás: Prays and celebrations in prisons. Prague Post, 2012. 04. 29.

Vallási program női elítélteknek Lettországbán

A lettországi Myriam projekt 10 éve áll a női elítéltek szolgálatában. A programban részt vevő lelkészek a keresztény etika értékeit adják át az Ilguciema női börtön lakóinak, és igyekeznek lelkileg megerősíteni őket, hogy ezáltal megkönnyítsék a társadalomba való visszatérésüket.

2002-ben a Myriam program a börtön egy felújított külön egységében vette kezdetét, mivel a szervezők a résztvevők számára biztonságos és egészséges környezetet akartak teremteni. Az új egységben négy új, fürdővel és konyhával felszerelt cellát alakítottak ki azért, hogy a „kinti” élet körülményeit utánozzák. Mindegyik cellában 4-4 fő került elhelyezésre.

A projekt keretében napközben a börtön főépületében dolgozik a 16 női fogvatartott, akik szabadidejükben vesznek részt a speciális tanfolyamon. Ennek során megismerik az Új és Ótestamentum tanait, történelmi és művészettörténeti filmeket néznek, klasszikus zenét hallgatnak, és bibliaismereti műhelybe járnak.

Forrás: Myriam projekt celebrate ten years of serving female prisoners. Baltic Times, 2012. 05. 24.

Costa Ricában is átvették az APAC módszertanát

Az APAC (**A**ssociation for the **P**rotection and **A**ssistance of the **C**ondemned – Szövetség az Elítéltek Védelmére és Támogatására) által kidolgozott módszertan segíti a Costa Rica-i fogvatartottakat abban, hogy megtanulják a tetteikért való felelősségvállalást, megfontoltabb döntéseket hozzanak, és képesek legyenek a társadalomba való beilleszkedésre.

Heredia tartományban található San Augustín intézet 2011-ben készült értékelése alapján állapították meg az APAC programmal kapcsolatos 2012-es terveket. Az elkészült programterv – a vallásgyakorláson kívül – a lelki és jogi segítségnyújtásra, az oktatási és egészségügyi ellátás biztosítására, a családi kapcsolatok erősítésére, valamint szakképzési elemekre épül.

Az APAC keretében az elítélteket sokféle tevékenységbe lehet bevonni. Az országos békeparádén például a fogvatartottak egy 70 galambot ábrázoló képpel képviselték az erőszakmentes világ és a béke üzenetét. Később ezt a festményt San José városában helyezték el.

Az APAC együttműködést kezdett a Latina Egyetem és az Országos Egyetem pszichológiai karával, melynek következtében konfliktuskezelő, agykontroll-tanfolyamok és a szabadulás előtt állóknak szervezett programok is indultak. Az Igazságügyi Minisztérium bátorítja az APAC-módszer terjeszkedését.

Forrás: APAC Program in Costa Rica. PFI, 2012. 02.

Muszlim fogvatartottak a cseh börtönökben

Csehországban a legtöbb muszlim fogvatartott a prágai Ruzyně büntetés-végrehajtási intézetben található. A szakemberek a cseh Belügyminisztérium legújabb negyedéves jelentésében kiemelték, hogy a cseh fogvatartottak jelentős számban tértek át az iszlám hitre. Renata Balcarová, a büntetés-végrehajtás vallási ügyeivel foglalkozó munkatársa rámutatott arra, hogy sok esetben csak gasztronómiai és nem spirituális oka van a korábbi hit elhagyásának. A hagyományos cseh ételekhez képest a muszlim étrend érdekes és változatos.

A börtönlelkészek fedezték fel a fenti jelenséget. Az iszlám hitre áttért fogvatartottak az új hitről általában nem tudnak sokat, a Koránt sem olvasták, továbbá tájékozatlanok Mohamed próféta életével és az iszlám hit alapelveivel kapcsolatban is.

Balcarová szerint jelenleg 20 elítélt tartja csak az iszlám előírásait. Érdemes megemlíteni, hogy már az 1990-es években megjelentek azok a muszlim fogvatartottak a börtönökben, akik a börtönkápolnát használták imahelyként. A cseh büntetés-végrehajtási intézetben tiszteletben tartják a muszlim fogvatartottak speciális kéréseit, és ellátják őket imaszőnyeggel, illetve fejkendővel is.

Forrás: Tom Jones: Czech prisoners convert to Islam for varied diet. Czech Position News, 2012. 05. 04.

A Sycamore Tree Projekt

A Sycamore Tree Projekt, amely a világ számos országában jelen van (Magyarországon Zákeus program néven ismert) egy intenzív 5-8 hetes börtönprogram, amelynek keretében bűncselekmények áldozatainak egy csoportja találkozik fogvatartottakkal. (Az áldozatok és elkövetők nem feltétlenül ugyanazon bűncselekmény érintettjei.) Az elítéltek gyakran ekkor kapnak először lehetőséget arra, hogy megértsék az elkövetett bűncselekmény súlyát, az áldozatra gyakorolt hatását, és ráeszméljenek, hogy felelősséggel tartoznak a tetteikért.

Forrás: Sycamore Tree Project. STP Brochure, 2012.

Közösségépítő program

A Dél-Afrikai Köztársaság területébe ágyazódó Lesothói Királyság egyik börtönében háromnapos közösségépítő műhelyt szerveztek. A lesothói büntetés-végrehajtásért felelős vezető, Joseph Mpakanyane fontosnak tartja, hogy a resztoratív igazságszolgáltatás teret nyerjen a börtönökben. A helyreállító igazságszolgáltatás az elkövető és a sértett közötti kapcsolat javítására, az áldozatnak, illetve a sértett közösségnek okozott sérelmek csökkentésére és a bűncselekményben megnyilvánuló konfliktus megoldására törekszik. Mafeteng kerületben – ahol elszigetelt körülmények között állattartásból élnek az emberek – általánosan mondható az antiszociális viselkedés, és nagyon gyakoriak a bűncselekmények. A szakemberek a jövőben is szeretnék olyan csoportos foglalkozásokat szervezni, amelyek keretében az áldozat és az adott bűncselekmény elkövetésében nem érintett elítéltek találkozására kerülne sor.

Forrás: Community building programmes in Lesotho. Africa News, 2012. 06. 02.

Olvasási program Brazíliában

Olvasást népszerűsítő program indult néhány braziliai börtönben. Öt szövetségi börtönben a vezetőség jóváhagyásával csatlakozhatnak a fogvatartottak ehhez a kezdeményezéshez. Egy könyv elolvasása négy nappal csökkenti a szabadságvesztés-büntetés időtartamát. Ilyen módon azonban csak évente 48 nappal rövidíthető meg a büntetés hossza, tehát maximum 12 könyv kerülhet beszámításra. A kiadványok lehetnek szépirodalmiak, filozófiai és egyéb tudományos jellegű munkák. A fogvatartottnak minden elolvasott könyvről fogalmazást kell írniuk; az elkészült olvasónapló tartalmát, helyesírását és külalakját a börtön szakemberei ellenőrzik.

Forrás: Reading program in Brazilian prisons. Daily Telegraph, 2012. 06. 26.

Zenei foglalkozások Venezuelában

Venezuela több büntetés-végrehajtási intézetében is zenei foglalkozásokat indítottak. A nyugat-venezuelai Coro büntetőintézetben a fogvatartottak egyre nagyobb kedvvel vesznek részt az órákon. A szervezők a kezdeményezéstől az elítéltek ma-

gatartásának megváltozását várják. A hangszerstanulás terén elsősorban a nagybőgő, szaxofon, tuba és hegedű oktatására helyezik a hangsúlyt; a tiszta és erős hanggal megáldott fogvatartottak a kórusba jelentkezhetnek. A résztvevők száma eléri a 300 főt, ami azt mutatja, hogy a fogvatartottak számára fontos szabadidős tevékenységről van szó. Az elítéltek napközben fémmegmunkálással foglalkozó műhelyben, varrodában dolgoznak, vagy ácsmunkát végeznek.

A börtön vezetői úgy látják, hogy a hangszerekről való gondoskodás felelősségtudatot nevel a fogvatartottakba. A kórusba és a zenekarba való felvételhez jó magaviselet szükséges; a tanárok elvárják a résztvevőktől a kulturált, rendezett megjelenést is.

Forrás: The music project is being run in several prisons in Venezuela. Universal, 2012. 03. 02.